

העילוי דמספר מאה קשור עם יום ההולדת

"כאשר יום ההולדת בא בצירוף עם העילוי דמאה שנה . . נפעל עילוי מיוחד ונעלה ביותר בכללות הענין דיום ההולדת" • שיחת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח, שנאמרה בקשר עם יום הולדת כ"ק אדמו"ר הרש"ב בשנת המאה לנשיאותו • בשיחה מוסברת באריכות מעלת יום ההולדת בקשר עם מספר מאה, ובקשר עם כללות ענין הגאולה והפצת המעיינות לקראתה • משיחת ש"פ וירא, כ"ף מרחשון ה'תשמ"ג. בלתי מוגה

פּוֹתְחֵיזֵן נְדָבָר מְלָכוֹת

הילולים" הנ"ל הם "כנגד עשרת הדברות" ו"כנגד עשרה מאמרות שבהן נברא העולם". ויש לומר, שכשם שנתבאר לעיל שיחנו עילוי בעשרה מאמרות שבהם נברא העולם לגבי עשר ספירות (לפי שבריאית העולם קשורה עם עצמות ומהות), כמו כן ישנו עילוי ב"עשרה הילולים" – עבודתם של ישראל - לגבי עשרת הדברות ועשרה מאמרות.

ואם תמצוי לומר – הרי הדבר **מפורש** במדרש חז"ל: "במי נמלך בנשמותיהן של צדיקים", כלומר, שההמלכה אודות כללות הענין דבריאית העולם היתה עם נשמות ישראל ("עמך כולם צדיקים") שהם קדמו לעולם, ותכלית הכוונה דבריאית העולם היא – "בשביל ישראל", ומזה מובן שיחנו עילוי בעבודתם של ישראל ("עשרה הילולים") לגבי עשרה מאמרות שבהם נברא העולם.

ועד"ז מובן בנוגע לעילוי בעבודתם של ישראל ("עשרה הילולים") לגבי עשרת הדברות שבתורה – ע"פ המבואר במדרש רז"ל שישנם שבעה דברים שקדמו לעולם, וביניהם תורה וישראל, ומחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר, כלומר אפילו לתורה.

ומאחר שמעלתן של ישראל היא בתכלית העילוי – באופן נעלה יותר מעשר ספירות, וגם מעשרה מאמרות, ואפילו מעשרת הדברות – נמצא, ש**עיקר** ההדגשה אודות העילוי דמספר עשר היא ביחס **לבני ישראל** ("עשרה הילולים", כללות עבודתם של ישראל), ומהם נמשך ענין זה בשאר כל הענינים ששלימותם במספר עשר (עשרת הדברות, עשרה מאמרות ועשר ספירות).

השלם. ומתורת הקבלה הרי זה משתלשל ונמשך גם בלימוד ע"ד החקירה והדרוש, שגם שם מבואר שהשלימות דכל ענין היא – עשר. ומהתורה הרי זה משתלשל גם בעולם, שגם השלימות דעניני העולם היא במספר עשר, ולכל לראש – "בעשרה מאמרות נברא העולם". וכמבואר בפרד"ס בתחלתו שעשרה המאמרות שבהם נברא העולם קשורים עם עשר הספירות.

והנה כאשר לומדים זאת בפשטות, הרי פירוש הדברים הוא – שעיקר הענין (השלימות) דעשר הוא בספירות (דאצילות), ומספר עשר במאמרות שבהם נברא העולם הוא רק כתוצאה והשתלשלות מעשר ספירות. אבל: על פי המבואר באגה"ק (ס"כ) ד"ה איהו וחיוהי חד (שכתבה אדמו"ר הזקן בכפר פיענא, סמוך להסתלקותו) אודות גודל העילוי דבריאית יש מאין, שענין זה נפעל אך ורק מצד "מהותו ועצמותו של המאציל ב"ה, שמציאותו הוא מעצמותו ואינו עלול מאיזה עילה שקדמה לו ח"ו, ולכן הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין ואפס המוחלט בלי שום עילה וסיבה קודמת ליש הזה" – מובן, שיחנו **עילוי** בעשרה מאמרות שבהם נברא העולם לגבי עשר ספירות דאצילות, מכיון שבריאית העולם (ע"י עשרה מאמרות) היא ע"י "**מהותו ועצמותו של המאציל ב"ה**" (למעלה מעשר ספירות דאצילות).

והנה, השלימות דמספר עשר ישנה גם בעבודתם של ישראל – "עשרה הילולים" שאמר דוד בספר תהלים, "במזמור ד"הללו א- ל בקדשו" (סיום ספר התהלים), שזוהי כללות עבודתם של ישראל – לשבח ולהלל להקב"ה. ומבואר בגמרא (ר"ה לב, א) ש"עשרה

א. כ"ף חשון הוא יום ההולדת דכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נייע – אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שהוא בנו וממלא מקומו – וידוע שביום ההולדת "מולו גובר".

ועוד עילוי מיוחד בשנה זו – היתה שנת המאה להסתלקות-הילולא דאדמו"ר מהר"ש (אביו של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב), שאז מתחילה נשיאותו של אדמו"ר מהורש"ב – "זורח השמש ובא השמש", ונמצא ששנה זו היא **שנת המאה** להתחלת ה**נשיאות** דבעל יום ההולדת. ומובן גודל העילוי בזה, כי מספר מאה מורה על תכלית השלימות, כדאיתא בזהו (ח"א קכג, א) "מאה שנה כללא דכולא", כלומר, שמספר מאה מורה על תכלית השלימות.

ויש לומר, שכאשר מספר מאה בא בקשר עם יום ההולדת – אזי השלימות שבו היא באופן נעלה יותר: העילוי דמספר מאה (ביסודו) הוא – השלימות דמספר עשר, כי מספר מאה מורכב בהתכללות דעשר כפי שהם כלולים מעשר. ומכיון ששלימות המספר עשר קשורה בעיקר עם מעלת הנשמה כפי שיוודת להתלבש בגוף גשמי – ביום ההולדת (כדלקמן), מובן שכן הוא גם בנוגע לשלימות דמספר מאה.

ומזה מובן גודל העילוי דיום ההולדת (כ"ף חשון) בשנה זו, שנת המאה להתחלת נשיאותו של בעל יום ההולדת – היות שכללות העילוי דמספר מאה קשור עם יום ההולדת.

ב. אודות מספר עשר – מבואר בכמה מקומות בקבלה שמספר **עשר** הוא מספר

ג. והנה, עיקר ותכלית השלימות דמעלת נשמות ישראל ועבודתם [שאצלם מודגש עיקר הענין דמספר עשר – "עשרה הילולים", ומהם נמשך ענין זה בשאר כל הענינים, כנ"ל] היא – בירידת הנשמה בגוף הגשמי (שענין זה נעשה ביום ההולדת, כדלקמן), כלומר, שדוקא ע"י ירידת הנשמה למטה מתגלים אצלה כוחות נעלים יותר. וכידוע בענין במי נמלך בנשמותיהן של צדיקים, שההמלכה היא בנשמות ישראל כמו שהן בבחינת נברא וכמו שהן יורדות למטה דוקא (ראה ד"ה מים רבים תשל"ח פ"ה).

וכמבואר בכמה מקומות שדוקא ע"י ירידת הנשמה למטה, מהמעמד ומצב ד"טהורה היא (בהיותה בעולם האצילות), למעמד ומצב ד"אתה בראתה" (בעולם הבריאה) "אתה יצרתה" (בעולם היצירה) ועד למעמד ומצב ד"אתה נפחת ביי", בגוף הגשמי כפשוטו – דוקא אז נפעל הענין ד"אתה משמרה בקרבי", שזוהי דרגא נעלית יותר מאשר הדרגא ד"נשמה שנתת בי טהורה היא".

[ואף על פי שהבחינה ד"אתה משמרה בקרבי" קשורה עם מזל הנשמה כו', שהיא בבחי' מקיף בלבד – הרי מבואר בכמה מקומות ש"מזל הוא מלשון "נוזל", כמו שכתוב "נוזלים מן לבנון", כלומר, שממזל הנשמה (שבבחינת מקיף) נוזל ומתגלה בכחות הפנימיים שבנשמה המלוּבשת בגוף הגשמי].

וע"ד כללות הענין ד"נעוץ תחלתן בסופן", "סוף מעשה במחשבה תחלה", כלומר, שדוקא "סוף מעשה" מושרש ב"מחשבה תחלה", ובו דוקא מתגלה הענין ד"מחשבה תחלה", בחינת "תחלה" שבמחשבה גופא.

וכפי שמקשרים בדרושי חסידות את הענין ד"ימי נמלך בנשמותיהן של צדיקים" עם הענין ד"סוף מעשה במחשבה תחלה" – שבריאת האדם בעולם הזה הגשמי באופן ד"סוף מעשה" הרי זה קשור ומושרש "במחשבה תחלה", כי נשמות ישראל קדמו לבריאת העולם, ובהם נמלך על בריאת העולם, וכמאמר "ישראל עלו במחשבה", שזוהי הבחינה העליונה שבמחשבה גופא – "במחשבה תחלה".

[ועד"ז גם בתורה: חלק הפשט שבתורה הוא כנגד עולם העשי', כלומר, שזהו החלק הכי תחתון שבתורה. וכפי שרואים בפועל שהתחלת הלימוד היא בדרך הפשט, ולאח"ז מגיעים לדרכי הלימוד שלמעלה מזה. ואעפ"כ, דוקא בחלק הפשט (שהוא ע"ד "סוף מעשה") מתגלים הענינים הכי נעלים כו'. וכידוע גם פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר שהפשטות של יהודי פשוט קשורה עם פשיטות העצמות].

מעלתן המיוחדת של נשיאי ישראל מתחילה תיכף ומיד ביום הולדתם – כפי שמצינו אצל משה רבינו הנשיא והרועה הראשון דבני ישראל: "ומשה היה רועה" – "מתוקן לכך", כלומר, שתיכף ומיד כאשר נולד הי' מתוקן ומיועד להיות "רועה ישראל"

ויתירה מזו: לא זו בלבד שביום ההולדת מתחילה עבודתו הפרטית, אלא יום ההולדת אצל כל אחד ואחד מישראל קשור עם הגאולה דכללות עם ישראל – כמאמר רז"ל (יבמות סב, סע"א) "אין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שבגוף", כלומר, שיכלו ה"נשמות שבאותו אוצר ששמו גוף" (פרש"י שם), זאת אומרת, שלידתו של כל אחד ואחד מישראל מקרבת את ביאת בן דוד – גאולת כללות עם ישראל.

ה. על פי כל הנ"ל מובן, שנוסף על השלימות דמספר עשר (וכן השלימות דמספר מאה, עשר פעמים עשר) בכל ענין, ישנו עילוי מיוחד כאשר מספר זה קשור עם יום הולדת – כי עיקר מעלת השלימות דמספר עשר היא ביחס לעבודת בני ישראל (כנ"ל ס"ב), שהתחלתה – ביום ההולדת.

ואם הדברים אמורים ביחס ליום ההולדת דכל אחד ואחד מישראל ("עמך כולם צדיקים") – הרי על אחת כמה וכמה שענין זה הוא ביתר שאת וביתר עוז אצל נשיאי ישראל, ובענינו – יום ההולדת דאדמו"ר מהורש"ב. וכמובן שמעלתן המיוחדת של נשיאי ישראל מתחילה תיכף ומיד ביום הולדתם – כפי שמצינו אצל משה רבינו הנשיא והרועה הראשון דבני ישראל: "ומשה היה רועה" – "מתוקן לכך" (שמו"ר פ"ב, ד), כלומר, שתיכף ומיד כאשר נולד הי' מתוקן ומיועד להיות "רועה ישראל". ועד"ז מובן בנוגע לנשיאי ורועי ישראל בכל דור ודור.

ועפ"ז מובן העילוי המיוחד שישנו ביום ההולדת דאדמו"ר מהורש"ב (כ"ף חשוון) בשנה זו, מפני היותה שנת המאה להתחלת נשיאותו – כי מאחר שכללות העילוי דמספר מאה (השלימות דמספר עשר – עשר פעמים עשר) קשור עם המעלה דיום ההולדת (כנ"ל), הרי כאשר יום ההולדת בא בצירוף עם העילוי דמאה שנה (להתחלת הנשיאות), נפעל עילוי מיוחד ונעלה ביותר בכללות הענין דיום ההולדת.

ו. כמדובר כמה פעמים ש"המעשה הוא העיקר" – אזי לכל לראש ישנה ההוראה הקשורה עם כללות הענין דיום הולדת:

כללות הענין דיום הולדת קשור לא רק עם עבודתו הפרטית של האדם שנולד ביום זה, אלא גם עם הגאולה דכללות עם ישראל, כמובן ממאמר רז"ל "אין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שבגוף" (כנ"ל ס"ד).

וזוהי ההוראה בנוגע לפועל – הדגשת גודל העילוי הנפעל כאשר נולד ילד יהודי נוסף (כמדובר כמה פעמים בארוכה אודות

ד. והנה, כללות העילוי הנפעל ע"י ירידת הנשמה למטה, התחלתו – ביום ההולדת, כאשר יוצא לאויר העולם, שאז נעשה למציאות בפני עצמו, ואז מתחילה עבודתו הפרטית בתור מציאות בפני עצמו, משא"כ בהיותו בבטן אמו, שאינו מציאות לעצמו, כי אם "עובר ירך אמו".

ובלשון פרשתנו (כא, א): "והי' פקד את שרה כאשר אמר גוי' כאשר דבר", "כאשר אמר – בהריון, כאשר דבר – בלידה" (פרש"י עה"פ), כלומר, שאין מספיק ענין ההריון בלבד (כאשר העובר נמצא במעי אמו), אלא העיקר הוא הלידה, כאשר יוצא לאויר העולם ונעשה מציאות בפני עצמו, שאז מתחילה עבודתו הפרטית.

זאת אומרת: אף על פי שהתלבשות הנשמה בגוף היא גם בעת היותו בבטן אמו, ולכן ישנו דופק הלב ונענוע האברים גם בהיותו בבטן אמו (כפי שרואים במוחש) – אף על פי כן, מובן בפשטות שעיקר העילוי האמור בנוגע לירידת הנשמה בגוף הוא דוקא לאחר שנולד ויוצא לאויר העולם (ביום ההולדת), לפי שאז נעשה למציאות בפני עצמו, ואז מתחילה עבודתו הפרטית.

ואף על פי ששלימות העבודה קשורה עם גדלות ושלימות המוחין – בן עשרים שנה, ועל כל פנים – כפי שענין זה נפעל בהיותו בן י"ג שנה, אף על פי כן, ההתחלה (והנתינת כח) דכללות עבודתו במשך כל ימי חייו היא – ברגע שנולד ויוצא לאויר העולם, כלומר ביום ההולדת.

ענין זה), מאחר שע"י זה מקרבים וממהרים את ביאת בן דוד.

... יא. והנה, בעומדנו ביום ההולדת דאדמו"ר מהורש"ב, ובפרט בשנת המאה להתחלת נשיאותו – ישנה נתינת כח מיוחדת בנוגע לכל הקשור להליכה בדרכיו ואורחותיו, ובפרט בנוגע לעניינים העקריים – התייסדות ושיבת תומכי תמימים.

ומזה מובן שישנה הוראה ונתינת כח מיוחדת לכל תלמידי התמימים שלומדים ולמדו בישיבות תומכי תמימים – להוסיף בכל העניינים הקשורים עם רוחה של ישיבת תומכי תמימים, ולהתנהג באופן המתאים לתלמיד דתומכי תמימים, בהתאם להוראת בעל יום ההולדת – מייסד הישיבה.

ולאו שנדמה להם שלימודם בישיבת תומכי תמימים הוא דבר שהיה **בעבר**, ואין זה שייך למעמד ומצבם בהווה – עליהם לדעת שכאשר לומדים ב"תומכי תמימים" אפילו לרגע אחד בלבד, הרי "ורגעא חדא" זה נעשה ענין **נצחי**, כידוע הכלל המובא בקבלה וחסידות ש"קדושה אינה זזה ממקומה" (כמובא גם באגה"ק סכ"ז), כלומר, שהיותו תלמיד ב"תומכי תמימים" הוא דבר נצחי וקבוע שאינו בטל לעולם (קבוע אינו בטל).

זאת אומרת: גם כאשר מעמדו ומצבו בהווה אינו באופן המתאים – אין זה פועל שינוי בעובדת היותו תלמיד ד"תומכי תמימים", מאחר שזהו ענין נצחי שאינו בטל לעולם, ועד כדי כך – שענין זה אינו תלוי בבחירתו: היות שנכנס לישיבת "תומכי תמימים" בבחירתו החופשית – שוב אין הדבר תלוי בבחירתו לבטל ח"ו ענין זה, כי זהו ענין נצחי שאינו בטל לעולם.

והבחירה שניתנה לו בענין זה היא – ביחס לגילוי והעלם בלבד, כלומר, ביכולתו להביא את הדבר לידי **גילוי** ע"י ההנהגה המתאימה ברוח ד"תומכי תמימים" וביכולתו להעלים ח"ו ענין זה, ולהתנהג בפועל ממש באופן בלתי רצוי, עד לירידה למעמד ומצב שאין להעלותו על הדיבור!

ומצד גודל מעלתו בהיותו תלמיד ד"תומכי תמימים", מובן, שכאשר מתנהג באופן בלתי רצוי ח"ו, עד שמגיע למעמד ומצב ד"בירא עמיקתא" – הרי זו ירידה גדולה ועצומה, ובאופן גרוע יותר מיהודי שלא למד "בתומכי תמימים" שנמצא במעמד ומצב דומה, כי הירידה והנפילה ל"בירא עמיקתא" נמדדת לפי ערך הגובה והמעלה ד"איגרא רמה" שממנה היתה ירידה ונפילה זו!

והנה, מכיון שהאמור לעיל מיוסד על מאמרי חז"ל וכו' – עניני התורה, והתורה היא "תורת חסד" – מובן, שכוונת הדברים

מה איכפת לך ומה מעניין אותך מה הם דבריו של פלוני?!

– אנו אין לנו אלא דברי התורה הזאת, ואין לנו להשען אלא על אבינו שבשמיים, ואין לנו אלא הוראות רבותינו נשיאינו שצריכים לעסוק בהפצת המעיינות חוצה, מתוך ציפיה ותקוה וייחול לביאת משיח צדקנו!

האמורים אינה כדי לצער מישהו ח"ו, אלא אדרבה: להדגיש "אז עס איז קיינמאָל ניט פאַרפאַלן" (אין אף פעם מקרה אבוד), כלומר, שמבלי הבט על מעמדו ומצבו בהווה, ביכולתו "בשעתא חדא וברגעא חדא" – באופן ד"לכתחילה אריבער" – להתעלות למעמד ומצב נעלה ביותר, באופן המתאים לתלמיד ד"תומכי תמימים".

וענין זה פועל גם בענייני הגשמיים – כלומר, שמבלי הבט על מעמדו ומצבו בהווה, נפעלת הרחבה בכל ענייני הגשמיים, באופן ד"לכתחילה אריבער".

וכל האמור לעיל קשור גם עם העובדה שהתייסדות ישיבת תומכי תמימים היתה בשבעת ימי המשתה דנישואי בנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, וידוע שכללות ענין הנישואין הוא – המשכת וגילוי כח הא"ס למטה.

... **יב.** והמעשה הוא העיקר:

בעמדנו ביום ההולדת דכ"ק אדמו"ר מהורש"ב, שאז "מזלו גובר", ובפרט בשנה זו שהיא שנת המאה להתחלת נשיאותו, ומה גם שבקביעות שנה זו חל כ"ף חשון ביום השבת – ישנה הוראה ונתינת כח מיוחדת להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל העניינים הקשורים עם בעל יום ההולדת, ובמיוחד – בלימוד תורת החסידות (לימוד תורתו וכו') ובכללות – הפצת המעיינות חוצה.

וכללות העבודה היא באופן ד"אלריך

נשאתי את עיני היושבי בשמיים" (שזהו הפרק תהלים דיום ההולדת הקכ"ג), כלומר: בד בבד עם ההתעסקות בעבודתו בעניינים הכי נעלים (עד ש"אלריך נשאתי את עיני היושבי בשמיים") אינו מסתפק בזה, אלא הוא מתפלל ומבקש ותובע באופן של "שטרעם": "חננו ה' חננו כי רב שבענו בוז", "רבת שבעה לה נפשנו הלעג גוי הבוז גוי", היינו, שאין באפשרותו לסבול עוד את אריכות הגלות, ולכן מבקש שיהי כבר סיוסם וקץ הגלות!

יג. ישנם יהודים החושבים שהיות שהם לומדים תורה, ויודעים את התורה כולה (**כפי** שמדמים הם בעיניהם) – יכולים הם "בליבן שטעקן אין גלות" [=להשאר "תקועים" בגלות], "טוב", להם בגלות, רחמנא ליצלן, כי העיקר הוא שביכלתם לשבת וללמוד תורה! עצם העובדה שהוא מדמה לעצמו שהוא יודע את התורה כולה – מורה כבר על גודל החושך שבו הוא נמצא! ונוסף לזה: אוי ואבוי ללימוד וידיעת התורה שלו כאשר הוא נמצא במעמד ומצב ש"טוב" לו להשאר בגלות מפני שהוא לומד תורה!!!

הרמב"ם פוסק – הן בהלכות תשובה (פ"ט הי"ב) והן בהלכות מלכים (פ"י"ב הי"ד) ש"**נתאו** כל ישראל נביאיהם וחכמיהם לימות המשיח כו", כלומר שאפילו "חכמים ונביאים" **אמיתיים** שיודעים את התורה (ועל אחת כמה וכמה שאר כל ישראל) אינם מסתפקים בלימוד וידיעת התורה עכשיו, אלא הם מתאווים ומצפים ומייחלים לביאת המשיח (שדוקא אז יוכלו לעסוק בתורה כהוגן); והוא – לעומת זאת – "טוב" לו בגלות, והעיקר שביכולתו לשבת וללמוד תורה! **היפך** פסק דין הרמב"ם!

כאשר מביאים לו הוכחה ממי"ש בסידור "כי לישועתך קוינו כל היום" – טוען הוא ש"סידור" אינו שייך אליו, כי הוא שייך לפלפל בדברי הרמב"ם וכיו"ב: אבל האמור לעיל הוא פס"ד **הרמב"ם**!

... מדוע מדברים אודות ענין זה – לפי שישנם כאלו הנמצאים במעמד ומצב כזה שדבריו של פלוני עושים עליהם רושם, ופועלים אצלם ענין של בלבול כו'!

מה יש לך להתרשם מדבריו של פלוני – כאשר הוא פוסק היפך דברי הרמב"ם? ובכלל – מה איכפת לך ומה מעניין אותך מה הם דבריו של פלוני? – אנו אין לנו אלא דברי התורה הזאת, ואין לנו להשען אלא על אבינו שבשמיים, ואין לנו אלא הוראות רבותינו נשיאינו שצריכים לעסוק בהפצת המעיינות חוצה, מתוך ציפיה ותקוה וייחול לביאת משיח צדקנו!

י.ד. וכאמור לעיל – בעמדנו ביום ההולדת דאדמו"ר מהורש"ב, ישנה נתינת כח מיוחד להוסיף בכללות העבודה דהפצת המעיינות חוצה, כלומר, לא זו בלבד שמביאים את "מי המעיינן" חוצה, אלא כדיוק הלשון "יפרצו מעיינותיך חוצה", ש"המעיינות" עצמם צריכים לבוא באופן של הפצה "חוצה".

וע"פ המבואר בקונטרס העבודה אודות ההכרח בעבודה והתבוננות פרטית דוקא – מובן, שהענין הכללי דהפצת המעיינות חוצה צריך לבוא גם בעניינים פרטיים, כלומר, בכל ענייני ה"מבצעים".

לכל לראש – המבצע דאהבת ישראל ואחדות ישראל, הנפעל ע"י ענין החינוך – הן החינוך עצמו, והן חינוך הזולת.

ומזה באים ה"צינורות" דשאר המבצעים הפרטיים: תורה, תפילין מזוזה, צדקה, בית מלא ספרים – יבנה וחכמי, נרות שבת קודש, כשרות האכילה ושת"י וטהרת המשפחה.

וכמו כן המבצע שהזמן גרמא – לאחד את כללות עם ישראל על ידי זה שכל יהודי ירכוש את באי מספרי התורה הכלליים, כי

**כללות הענין דיום הולדת
קשור לא רק עם עבודתו
הפרטית של האדם שנולד
ביום זה, אלא גם עם
הגאולה דכללות עם
ישראל, כמובן ממאמר
רז"ל "אין בן דוד בא
עד שיכלו כל נשמות
שבגוף"**

כל ספרי התורה מאוחדים זה בזה, ומאוחדים כולם עם הסי"ת הראשונה שכתבה משה רבינו באותו יום שבו מלאו ימיו ושנותיו – "מזלו גובר" [והרי עניינו של משה רבינו שייכים לכל אחד ואחד מיישראל, כי אצל כל אחד ואחד מיישראל יש ניצוץ מנשמת משה רבינו, שלכן

ענין היראה היא "מילתא זוטרת" אצל כל אחד ואחד מיישראל].

ועל ידי הפעולות בכל העניינים האמורים לעיל – מקרבים וממהרים את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כפס"ד הרמב"ם (הלי תשובה פ"ג ה"ד) "עשה מצוה אחת, הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

וענין זה קשור גם עם ההוראה הנלמדת מכללות הענין דיום ההולדת – כאמור לעיל (אות ד) שע"י שנולד עוד ילד יהודי מקרבים וממהרים את ביאת "בן דוד".

ובקרוב ממש זוכים לקיום בקשת בני ישראל: "אליך נשאתי את עיני היושבי בשמים גוי חננו ה' חננו וגו'" – גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, באופן ד"ארו עם ענני שמיא" ("היושבי בשמים"), היינו, שכל בניי באים "עם ענני שמיא" לארצנו הקדושה, ולירושלים עיר הקודש – "עיר שחברה לה יחדיו" (כמ"ש בפרק תהלים הקודם), ולבית המקדש השלישי – "מקדש אדני כוננו ידך", ומתוך שמחה וטוב לבב.

דרוש/ה

קלדן/קלדנית לטקסטים ב-גאם" לעבודה מהבית.

● כתיבה מהירה ● פקס + אימייל

לפרטים נא לפנות:

03) 960-7290 (שלווח 4. ניתן להשאיר הודעה)

"בית חיה מושקא"

ביס יסודי לבנוח - חכיד גילה ירושלים ת"ו

דרושות

לשנה"ל תשס"ב

מורה מחנכת לכיתה נמוכה

מורה משלימה

כדבר הגשת מועמדות, נא לפנות למנהלת הגב' פנינה וולפא, בטלפון: 058-770490

ישיבת "תומכי תמימים" ליובאוויטש

שע"י מוסדות "נפש חיה" חביד - ליובאוויטש - הקריזה

ימי"ב דמרח"י ח"י פחה לנחן 13 ק. יז

טל: 04-8746953 פקס: 04-8769063

הודעה

בדבר ההרשמה לשיעור א'

לשנה"ל ה'תשס"ב

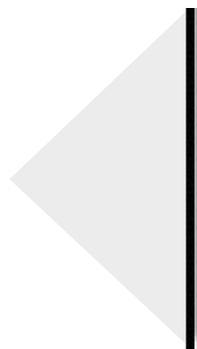
תלמידים מצויינים ביד"ש והחברות, מחמנים לפנות

למשנח הישיבה, הר"ר לוי יצחק שחי' פילשטיין

בטלפון: 051-644630

בברכה לנח"ר חסידי מכל יוצאי חלציתכם

חרב יגאל פזם ראש הישיבה

המערכת

מערכת "בית משיח" מאחלת לכל הקוראים
חג פסח כשר ושמח - בגאולה האמיתית והשלימה
הגיליון הבא יצא אי"ה לקראת ש"פ תזריע ומצורע

הפרשה החסידיית

מתורתם של רבותינו נשיאינו על פרשת השבוע

ליקט וערך: אי"ש מבית לוי

כ"ק אדמו"ר הזקן

ביציאת מצרים נאמר: "ויאפו את הבצק... עוגות מצות כי לא חמץ". ואף שבהליכתם ממצרים עד בואם לרעמסס, הנה אף שהיה להם קפיצת הדרך, מכל מקום בצירוף עד שהציתו האש לאפות ודאי שהה בצק יותר מכדי שיעור חימוץ, ועם כל זה "לא חמץ", והיינו להיות "כי גורשו ממצרים" - שאין שום אחיזה כלל למצרים, כיון שנגלה עליהם הקב"ה בכבודו ובעצמו וגאלם, ואם כן ממילא נמשך מזה כי לא חמץ.

(לקוטי תורה פרשתנו יד, א)

כ"ק אדמו"ר האמצעי

ענין הד' כוסות יין, הוא כענין היין למרי נפש, שמשמח מאד בעצם מהותו שהורם משפלותו וישכח עוני ומרות נפשו, וזהו שמחת עצמית הנפש. וכמו כן ביציאת מצרים, שהיו מרי נפש בעצם, כמו שכתוב וימררו את חייהם בעבודה קשה גו' - חייהם דבני ישראל, ועל כן ניתן להם מצות ד' כוסות, אפילו לעני שבישראל - עניים מן הדעת, לשמח מרי נפש. והיינו לשמח נפשם באלקים חיים, שיצאו מאפילה לאור גדול. וכמו הבעלי תשובה או הגר, שמפני שהיה מושקע ברע גמור, אם כן כשיוצא מן הרע והתחיל להיות עובד ה', תגדל בו רשפי אש יותר משמחת הצדיקים גמורים באהבה רבה בתענוגים.

(על פי 'תורת חיים' שמונת קלג, א)

כ"ק אדמו"ר הצמח צדק

על מוקדה כל הלילה (ו, ב)

עם היות שלילה הוא זמן שליטת החיצונים, אף על פי כן היא עולה על מוקדה ויקוד יקד והתלהבות גם כל הלילה, לפי שכבר אחז בה האש העליון ביום, ולכן גם כלילה לא יכבה נרה והתלהבותה. וכעין שאמרו לענין נבואה בחוץ לארץ, שיחזקאל נתנבא גם בחוץ לארץ לפי שכבר שרתה עליו הנבואה בארץ ישראל. ואפשר לומר שלכן בקדשים הלילה הולך אחר היום - להמשיך כח מהיום על הלילה, שיהיה 'על מוקדה' גם כל הלילה.

(על פי 'אור התורה' פרשתנו ע' יג)

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

בליבאוויטש לא היה המנהג לעמוד בשפוך חמתך, אדרבה

פעם אחד המסובים בסדר של כ"ק אדמו"ר מהר"ש קם בשפוך חמתך, וכ"ק אדמו"ר מהר"ש אמר לו: גם התפעלות הלב צריכה להיות בהתיישבות.

(על פי 'ספר התולדות אדמו"ר מהר"ש' ע' 72)

כ"ק אדמו"ר מהורשי"ב

כשבני ישראל יצאו ממצרים והגיעו לים, ונחשון בן עמינדב נכנס לים ואחריו נכנסו בני ישראל ורק אז נבקע הים, הנה משה רבינו, שהוא חכמה דאצילות, קינא בהם, על מסירות נפשם באמונה פשוטה. חכמה דאצילות מבינה באופן אחר לגמרי, והיא קינאה באמונה של היהודים הפשוטים.

(על פי 'ספר השיחות ה'תש"א' ע' 99)

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

היו חסידים גדולים שהיו חלשים בדקדוק. החסיד ר' אבא נ"ע מצ'אסניק סיפר בשם אחד החסידים, שביאר את הפיסקה והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה, שלכאורה היה צריך להיות כתוב אותה הלילה ולא אותו לשון זכר, אלא שאצלם הלילה היה בבחינת משפיע. לילה הוא ענין הגלות, ור' עקיבא ראה בגלות את המתיקות של המשיה.

כ"ק אדמו"ר [מהורש"ב] אמר: הקושיה אינה על פי דקדוק, כי לילה הוא לשון זכר, אלא ביאור הענין הוא, שכאשר במרירות הגלות מרגישים את נועם הגאולה, זהו תענוג גדול יותר.

(לקוטי דיבורים ח"ג ע' תכ)

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שלימי"א

סיום וחותם (גמר ושלמות וסך-הכל) ד"סדר קרבן פסח: "ואם הפסח נמצא טריפה לא עלה לו עד שמביא אחר" - שגם כאשר עבודתו היא באופן של דילוג וקפיצה, מגיע למסקנא ש"לא עלה לו", היינו, שביחס למעמדו ומצבו האמיתי ("לו") אין זה נחשב לעלייה (דילוג וקפיצה) לגבי סדר העבודה על דרך הרגיל, "עד שמביא אחר" - קירוב להקב"ה בדרך דילוג וקפיצה (קרבן פסח) באופן אחר לגמרי, "אחר" למעליותא, שלא בערך כלל לגבי עבודתו הקודמת, דילוג וקפיצה גם לגבי הדילוג וקפיצה דקרבן פסח גופא.

(ספר השיחות ה'תשנ"א' ע' 432)

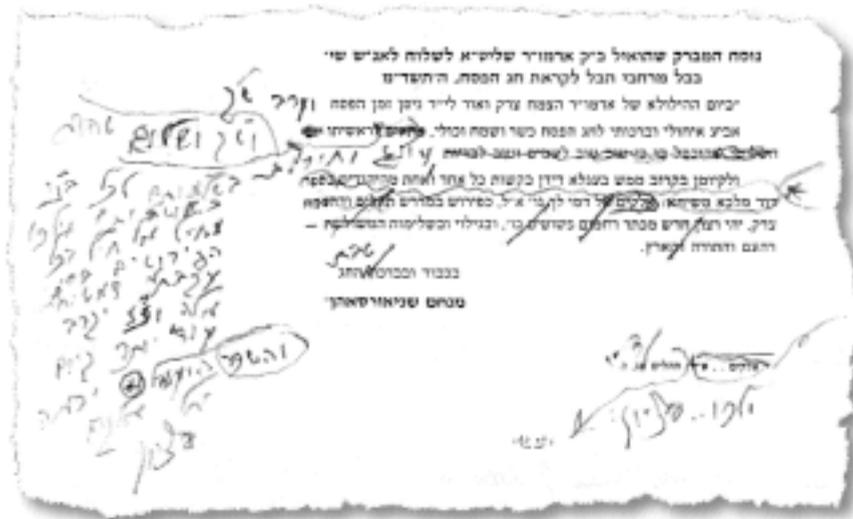

במאוצר המלך

פרסום ראשון

זמן הפסח וערב שבת קודש

כרגיל מידי שנה נוהג כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לשלוח מברק לאנ"ש ברחבי תבל לקראת חג הפסח, לפנינו נוסח המברק ששלח הרבי לקראת חג הפסח דשנת תשמ"ה, את הנוסח כתב על-גבי המברק של השנה שלפניה - תשד"מ.

תשמ"ה

ביום ההילולא של אדמו"ר הצמח צדק ואור לייד ניסן זמן הפסח וערב ש"ק
אביע איחולי וברכותי לחג הפסח כשר ושמח וכולי. וש"ק ושלום שהוא ראשיתו,
עונג וחירות בשלמותם לכל בניי במושבותם
וילכו מחיל אל חיל בכל הפירושים בימי עקבתא דמשיחא אלה,
וכ"ז יקרב עוד יותר קיום היעוד והשכר בספר דוד מלכא משיחא: יראה אל
אלקים בציון.

בכבוד ובברכת שבת והתג

/ מקום החתימה /

י"ט . . . ראשון תהלים פד. ת.

ביין עבד לבן

י"א ניסן, הוא יום "פרטי ואישי" של הרבי שליט"א.

כאן מתגלה השייכות שלנו עם הרבי בתור אבא, ובתור ידיד ואוהב קרוב עד מאוד

ולא ריקודים ברחובות – זה התחיל רק בתשמ"א – ובלילות החג התקיימו אז בתוך הסוכות התועדויות של חסידים לרוב; על ההקפות וההתועדויות הארוכות והמיוחדות ביותר של הרבי בשמחת-תורה, שאין שום צורה ואופן לתאר אותם ולו במשהו.

אחרי כל זה הגיעה ה"פיסגה" של הכל – הכניסה, באסרו-חג של שמחת-תורה, ל"יחידות". אצלי הייתה זו ה"יחידות" הראשונה אצל הרבי.

אחרי כל מה ששמענו ולמדנו אודות ה"יחידות" הראשונה, החל מהמילים ביהיום יום שלפי ערך ה"יחידות" הראשונה אצל הרבי נקבעת מהותו ועבודתו של חסיד, דרך

שיחות ומכתבי וסיפורי הרבי הריי"צ נ"ע, בהם הוא מרחיב ומעמיק מאוד אודות המשמעות של ה"יחידות" הראשונה, על ההכנות הרבות של חסידים לקראתה, ועל ההתעכבות בליובאוויטש שליובאוויטש שנים רבות כדי להפנים אותה,

– רק לדוגמאות בעלמא: הסיפור אודות החסיד המפורסם ר' משה ווילענקער, שהתכונן שלוש שנים לקראת היחידות, ואחר כך נשאר עוד שבע שנים כדי לקלוט אותה בפנימיות; הפתגם אודות "ששה חודשים בשמן המור וששה חודשים בבשמים", חצי שנה של מרירות וחצי שנה של טוב טעם באלקות, "יובה הנערה באה אל המלך"; תיאור "קריאת שמע שעל המיטה" וחשבון הנפש המעמיק של חסיד לפני היחידות, הלימוד לפני התפילה והתפילה עצמה ביום היחידות, ההתבוננות וההתעמקות

היום) "יחידות" בפני עצמה, כידוע; על ההתועדויות הנפלאות; על המעבר ליד הרבי למסור את ה"פנינים" ולקבל "לעקאח" ("דולרים" כמעט ולא היו אז, מלבד חלוקה פתאומית אחרי ההתועדות של ח"י אלול באמצעות ה"טנקיסטים", שהייתה אז חידוש של ממש); על ה"תקיעות", עם הדחיפות שלפניהן, עם ההתייפחות המרגשת של הרבי מתחת לטלית על חבילות הפנינים, ה"למנצח" והפסוקים שלפני והמבט המיוחד של הרבי שאחרי, מבט על כל אחד ואחד; על "ברכת התמימים"; על ה"מארש" של "נעילה"; על חלוקת הדי' מינים (חג הסוכות היה אז "ריק", שכן מלבד התפילות לא היו שיחות של הרבי

ח"י אלול תשל"ד, לקראת חודש תשרי תשל"ה, נסעתי בפעם הראשונה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. היו אלו הימים הראשונים שלי בישיבה הגדולה, ישיבת תומכי-תמימים, בכפר חב"ד, אחרי כמה שנים בישיבה הקטנה בלוד.

זוכר אני שבמטוס של חברת יאל-עלי בו טסנו היה גם "הפרטיזן של הרבי", הרה"ח וכו' ר' זושא וילימובסקי, אשר נוכחותו הורגשה היטב היטב. הריקוד בשדה-התעופה היה מובן מאליו. ה"שדה" כולו רקד עם הנוסעים והמלווים, וכמעט לא היה מי שלא היה שותף ל"שטורעם" שהתחולל שם. אך נוסף לכך נערך גם ריקוד בתוך המטוס, קרוב יותר לשמיים. קבוצה של חסידי חב"ד "כבשה" בריקוד ארוך וסוער את המטוס כולו, כשרי זושא צועד בראש, אוהז בידו המונפת אל את הבקבוק הנצחי של ה"משקה", שממנו הוא מוזג ללא הרף "לחיים" לכל יהודי שפוגשים. רבים מהנוסעים הצטרפו לריקוד ורבים מחאו כפיים. כולם "נמסו" בהתלהבות שמילאה את כל הלבבות. ר' זושא דיבר כמובן ברמקול על הרבי על המבצעים ועל הנסיעה, כשהוא מזמין את כל מי שיכול לבוא ל-770, ובסיום דבריו איחל בשם כולנו לכולם שנה טובה ומתוקה.

לא אתעכב הפעם על תיאור – מה שכמעט ולא ניתן לתיאור – שהות שלמעלה מכל מדידה והגבלה אצל הרבי במשך כל חודש תשרי; על התפילות עם הרבי שכל אחת מהן היוותה (כפי שהינה גם

עם הרב לוי-יצחק גינזבורג

משפיע בישיבת תול"ל המרכזית – כפר חב"ד

מריבם, אלא אותי עצמי ממש, כבן יחיד שנולד להורים זקנים לעת זקנתם, והרבה יותר. יותר גם ממה שאני עצמי מכיר את עצמי מכיר אותי הרבי. הוא אוהב אותי, למרות שהוא יודע היטב-היטב, וגם זאת הרבה יותר טוב ממני, עד כמה אני רחוק ונידח ונמוך ושפל (והוא יודע גם עד כמה גם את זאת אינני יודע ואינני מרגיש, ונדמה לי כי מי ידמה לי ומי ישווה לי). הוא מבטי בי ברחמים רבים, מושיט לי את יד קדשו להדריכני בכל פרט בגשמיות, עד הגשמיות היותר נמוכה ופשוטה, וכמובן גם ברוחניות. הוא אכן דורש ותובע ממני, לטובתי, כי

עברו להם כארבעה חודשים, בהם עברו אצל הרבי אלפים רבים מאוד של מכתבים ובהם בעיות בנושאים העומדים ברומו של עולם, בעניינים ציבוריים וכלליים כמו בעניינים הרי-גורל של יחידים לאלפים ולרבבות. ובתוך כל זה, הרבי שליט"א זוכר את אותן בחור צעיר שכתב לפני כחצי שנה שיש לו או שאין לו חשק ללמוד וכו', נותן לו את התשובות-לב שלו ושואל אותו אם אכן קיבל את התשובה על מכתבו...

אעמול ואתייגע, אתמסר בכל כוחי, ועד כדי "מסירות נפש" לכל אותם משימות שהוא מטיל עליי, אך הוא גם נותן לי כוחות לעשות זאת. הוא נהנה ומקבל תוספת כביכול גם בבריאותו הגשמית ממני ומהנהגתי, כאשר הנני מתנהג כראוי וכאשר טוב לי גם בגשמיות, וח"ו להיפך, כאשר אני מתנהג להיפך ח"ו. כאשר אני מצטער, גם מדברים שפלים שאין ראוי כלל להצטער מהם, גם הוא בצער ממה שאני מצטער. ולמרות שיש לו כאלו בנים רבים רבים, הרי אצלו אין אני נחשב כאחד מריבם, אלא

בתקופה מסויימת, בקשר לענייני התקופה. המכתב משוכפל מראש, ע"י המזכירות, בעשרות או מאות עותקים, והוא נשלח לעשרות ומאות אנשים שונים, לפעמים עם הוספה – בדרך כלל בכתב יד קדשו של הרבי – בקשר לעניינים המיוחדים לאותו אדם, וחתימת יד קדשו.

המכתב שאני קיבלתי, כאמור בחודש תמוז, היה בקשר לחג הגאולה י"ב י"ג תמוז. באותו מכתב מסביר הרבי עד כמה נחוץ לנו ללמוד מהנהגתו במסירות נפש של הרבי הריי"צ באותה תקופה, שנעסוק גם אנו במסירה ונתינה עד "מסירות נפש" באותם עניינים של תורה וחינוך, כאשר התנאים אצלנו קלים באין ערוך. בתחילת המכתב הוסיף הרבי "מכתבו נתקבל" ובסופו הייתה חתימת יד קדשו.

כאמור, המכתב נתקבל בחודש תמוז, אלא שלא כתבתי לרבי כי קיבלתי. כך אני מוצא את עצמי כארבעה חודשים אחר כך, בשלהי חודש תשרי, כשהרבי שואל אותי האם אכן קיבלתי את התשובה...

ל א סיפתי סיפור זה כ"מופת", אבל לדידי היה זה הרבה-הרבה יותר "מופת", או מסיפור אודות גדולתו של הרבי בתחומים רבים אחרים.

כאשר מתבוננים ולו לרגע בעובדה כי אל הרבי מגיעים אלפי מכתבים בכל יום ממש (בשבתות, בהם הייתה המזכירות סגורה, היה הדוור משאיר ליד הדלת את שק המכתבים, ולא אחת היו שם שלושה שקים מלאים דואר, ומדובר בדואר של יום אחד בלבד!), וכאן עברו להם כארבעה חודשים, בהם עברו אצל הרבי אלפים רבים מאוד של מכתבים ובהם בעיות בנושאים העומדים ברומו של עולם, בעניינים ציבוריים וכלליים כמו בעניינים הרי-גורל של יחידים לאלפים ולרבבות. ובתוך כל זה, הרבי שליט"א זוכר את אותן בחור צעיר שכתב לפני כחצי שנה שיש לו או שאין לו חשק ללמוד וכו', נותן לו את ה"יצומי" שלו ושואל אותו אם אכן קיבל את התשובה על מכתבו...

אין אנו יכולים ואין אנו שייכים להבין מאומה ברבי, וכפתגם הידוע: אנו מבינים ברבי הרבה-הרבה פחות ממה שעז מבינה בירח. אבל אין אנו יכולים לפטור את עצמנו בכך מלחשוב ולהתבונן בקשר שיש לנו עם הרבי, שהוא לא רק קשר גדול וכללי, כחייל בצבאו של המצביא הגדול, אלא גם קשר אישי ומיוחד, כבן אל אביו.

הרבי שליט"א מכיר כל אחד ואחת בפרטי פרטיות. לא, לא את "כל אחד ואחת" כאחד

בכל מילה ובכל אות ששמעו מהרבי לאחר היחידות; הסיפור אודות החסיד ששמע מרבי מענדל מהורודוק שיהיה מקושר באמת לרבינו הזקן, ובמשך כל הלילה לא היה יכול להרגע כי הבין שעד כה לא היה מקושר באמת וכו' וכו'.

אם נוסיף לכך את המשפיעים שדיברו בהתוועדות לפני הנסיעה וגם במשך השעות בבית-חינו על גודל העניין; את העובדה שהייתה זו נסיעה ראשונה ועדיין לא היה רגיל כל-כך שנוסעים לרבי בכלל, ובפרט בחורים צעירים; את העובדה שכולם מסיב עמדו במשך שעות ארוכות, אחרי צום כמעט מוחלט באותו יום (מכיוון שבאסרו-חג אסור לצום, שתו מעט מים בבוקר, כדי שלא יהיה זה צום ממש, אבל אחר-כך לא טעמו מאומה עד היחידות, שהייתה בשעות הלילה המאוחרות), בהתרגשות עצומה, חלקם בעניינים דומעות, עם תהילים ביד שלא פסקו לקרוא בו, ולבקש ולהתחנן לה' ללא הרף שאכן הכניסה אל הרבי תהיה כראוי ולאחר מכן ניישם כראוי את מה שנשמע מהרבי; ומאידך את כל ההתלהבות של בחורים צעירים – אפשר קצת להבין את גודל ההתרגשות כאשר עומדים להיכנס ליחידות בפעם הראשונה אל הרבי.

כאשר הגיע סוף-סוף הרגע המאושר והמיוחל, וזכיתי להיכנס להיכל קודשו, כאשר הרבי יושב על כסאו הקדוש מן העבר השני של השולחן, עליו מונחים ספרים שונים, ביניהם ספר התניא, ואני נמצא שם, לבד לבד, יחד עם הרבי שליט"א – ניגשתי כנהוג אל הרבי, כשאני מוסר את פדיון-הנפש בידיים וועדות לידו הקדושה וממלמל חרישית ברכת שהחינו.

הרבי קרא את הפ"נ במהירות, ציין בעיפרון כמה קוים במקומות שונים, ופנה אליי. תחילה שאל אותי אם הנני מבין אידיש, וכשהנהנתי בראשי לאות הן (לא יכולתי להוציא הגה מפי מרוב התרגשות) הוסיף הרבי ושאל (באידיש): האם קיבלת את התשובה על מכתבך האחרון?

המכתב האחרון שכתבתי לרבי שליט"א לפני הנסיעה היה בחודש ניסן, כחצי שנה לפני כן, בהיותי בישיבה הקטנה בלוד. במבט לאחור, לא היה באותו מכתב דברים מיוחדים, מלבד דו"ח די רגיל על מצבו הרוחני של בחור צעיר בישיבה, כאן יש לו וכאן אין לו חשק ללמוד, בעניין זה המצב כך ובעניין זה כך וכו'.

את תשובת הרבי קיבלתי בחודש תמוז, במכתב המכונה בפי חסידים בתואר "כללי-פרטי": מכתב "סטנדרטי" שהרבי מוציא

ממש כבן יחיד, והרבה יותר מזה, כפי שאדם חש את עצמו. שכן השייכות שיש לו אליי היא אכן ממש כמי שחש את עצמו. בהיות הרבי "נשמה כללית", הכוללת בתוכה את כולם ואת כל אחד ואחת, הרי אצלו נמצא כל אחד לחוד ממש כמו מי שחש את עצמו.

י"ה פרטיזן של הרבי, הרה"ח וכי ר' זושא וילימובסקי, היה נוהג לומר כי שלושה מועדים עיקריים ישנם לחסידים של הדור השביעי במיוחד (היה זה לפני שנתגלו מועדים רבים נוספים): י"א ניסן, יום הולדתו של הרבי שליט"א; י"ד כסלו, היום שבו הרבי נהיה קשור עמנו, על ידי נישואיו עם הרבנית חיה מושקא; וי"ד שבט, בו קיבל הרבי שליט"א את הנשיאות.

הרבי שליט"א מכיר כל אחד ואחת בפרטי פרטי. לא, לא את "כל אחד ואחת" כאחד מרבים, אלא אותי עצמי ממש, כבן יחיד שנוגד להורים זקנים לעת זקנתם, והרבה יותר. יותר גם ממה שאני עצמי מכיר את עצמי מכיר אותי הרבי

י"ד כסלו, היה ר' זושא אומר, הוא התחלת השייכות שלנו עם הרבי בתור רבי, "מורנו ורבינו"; יו"ד שבט, הוא התחלת השייכות שלנו עם הרבי בתור מלך, "אדוננו"; ואילו י"א ניסן, הוא יום "פרטי ואישי" של הרבי שליט"א. כאן, היה ר' זושא אומר, מתגלה השייכות שלנו עם הרבי בתור אבא, ובתור ידיד ואוהב קרוב עד מאוד.

הרבי שליט"א מסביר במקומות רבים שמחד ישנן מעלות בעבד ובחייל מסור גם על בן אהוב, ומאידך יש מעלה שישנה דווקא בבן יותר מבעבד ואף מחייל המוסר את נפשו עבור המלך.

בפשטות, בן הוא הרבה-הרבה יותר מעבד, שהרי הבן "נלקח" מעצמותו של האב,

"המציאות" שלה, אלא הוא אכן מבטל ומפקיר ומניח הצידה את המציאות שלו, כך שאין כאן כל מאומה אלא אך ורק הקב"ה.

אבל מאידך, מכיוון שהגוף מצד עצמו אין לו שום שייכות לאלקות, וכל שייכותו היא רק "מלמעלה", מפני שהקב"ה בחר בו, הרי בנוגע להגוף עצמו, שייכותו לאלקות היא כאילו "דבר נוסף על עצמותו", ולא כל-כך חלק ממהותו שלו, לא כל-כך מצד עצמו.

לכן זקוק הגוף לנשמה, שהיא יש לה שייכות לאלקות גם מצד עצמה, והיא תגלה בו את השייכות שלו לאלקות, ששייכות זו תהיה גם מצד עצמו, מפני מהותו שלו. אבל אחרי שהנשמה אכן פועלת זאת בגוף, ומגלה את שייכותו לאלקות, הרי מתגלית כאן שייכות כזו שלמעלה משייכותה של הנשמה לאלקות כנ"ל. ואז, כאשר מתגלית בגוף השייכות שלו לאלקות גם כחלק ממהותו שלו, כפי שיהיה בשעת הגאולה האמיתית והשלמה, אזי "הנשמה ניזונית מן הגוף", שכן הגוף מגלה שגם לנשמה יש שייכות עצמותית אל האלקות כמו הגוף, שלמרות מעלותיה שלה, יש גם לה את השייכות לאלקות (לא רק מצד המעלות וה"מציאות" שלה, אלא מצד האלקות).

כעין זה מבואר גם בנוגע ליחס של התורה והמצוות כלפי הנשמה. בתחילה זקוקה הנשמה לתורה, שתגלה את שייכותה לאלקות. שכן הנשמה מצד עצמה היא נברא, והקשר שלה לאלקות אינו גלוי בה כל-כך. לכן היא זקוקה לתורה ומצוות שיגלו בה את השייכות לאלקות. אבל לאחר שהתורה והמצוות פעלו ביהודי וגילו כבר את שייכותו לאלקות מצד עצמו, אזי מתגלה דווקא בנשמה שייכות כזו לאלקות, שהיא למעלה גם מהתורה ("ישראל קדמו לתורה"), עד שלבסוף מגלה הנשמה גם בתורה את "התורה חדשה מאתי תצא", התורה כמו שהיא "מאתי", מעצמותו יתברך.

וכן הוא גם בשייכות שלנו, של כל יהודי בכלל, ושל כל מי שבשם חסיד יכולה בפרט, אל הרבי שליט"א מלך המשיח.

מחד, יש "מעלה" דווקא בהיותנו "חיילי אדוננו", חיילים ועבדים פשוטים, שאין להם שום מעלה ו"מציאות" משלהם. דווקא כשיודעים ומרגישים את האמת עד כמה רחוקים אנו, עד כמה "אובדים ונידחים" אנו, עד כמה אין אנו שווים שום דבר, דווקא אז נמצא שהקשר והשייכות שלנו אל הרבי הוא לא מצדנו, שהרי אנו מה אנו, אלא מצד הרבי, מפני שהוא ברצונו ובבחירתו בחר בנו ובחר להיות קשור עמנו. שאז הקשר הוא אמיתי ומוחלט, מכיוון שאין הוא מצד המעלה

וכל מציאותו היא מציאות האב. וכפי שהוא גם להלכה ש"היורש עומד במקום המוריש ממש" (ואין בזה דינים של "שינוי רשות" המתיר – יחד עם יאוש הבעלים – להשתמש בחפץ הגזול, שכן אין כאן מציאות אחרת כלל, כי הבן הוא במקום האב ממש) שנאמר "יתחת אבותיך יהיו בניך". לעומת העבד והחייל שהוא מציאות אחרת ונפרדת מן האדון והמלך.

אבל מאידך, דווקא משום כך, מסביר הרבי שליט"א, יש מעלה בעבד על בן. שכן הקשר הנפשי של אב ובן, ואפילו בן יחיד, הוא אמנם עצמותי ואינו תלוי בסיבות ובהסברים, ובכל זאת הוא בא מצד "המציאות" וגודל המעלה של הבן האהוב – אכן מעלה עצומה ועצמותית, אבל בכל זאת "מעלה" שקשורה עם "המציאות" של הבן – ולא מצד האב. ולכן גם הביטול של הבן אל האב אינו כל-כך "ביטול" ו"הנחת עצמותו" הצידה וויתור מוחלט על מציאותו, שהרי הביטול הזה הוא הוא "מציאותו" של הבן. ואילו בעבד ובחייל, שבו בחר המלך, הקשר הוא לא מצד "המציאות" של העבד והחייל, שהרי הוא אין לו שום "מציאות" ושום מעלה מצד עצמו, אלא אך ורק מצד המלך, מפני שהמלך ברצונו ובבחירתו שלו בחר בו. לכן גם הביטול שלו אל המלך הוא מכל וכל, הוא מבטל ומוותר לגמרי על מציאותו שלו ומניח את עצמו לגמרי הצידה, וכל המציאות אינה אלא המלך לבדו.

ולמרות זאת יש גם מעלה בבן, כי בעבד, דווקא בגלל שהקשר עם העבד בא "מלמעלה", מצד המלך, הרי בנוגע לעבד עצמו הקשר הינו כאילו "דבר נוסף על עצמותו", ולא כל-כך חלק ממהותו שלו, לא כל-כך מצד עצמו. זו המעלה שישנה דווקא בבן, ששייכותו אל האב היא לא רק מצד האב אלא גם בו מצד עצמו, מפני מהותו שלו.

ועל דרך המבואר בחסידות בהבדל בין הנשמה לבין הגוף היהודי:

לנשמה יש מעלה עצמותית, בהיותה "חלק אלקה ממעל ממש", ועד ש"ישראל וקודשא בריך הוא כולא חד". אבל דווקא בגלל גודל מעלתה העצמותית, הרי הקשר שלה עם הקב"ה הוא מצד "המציאות" שלה ולא מצד הקב"ה. דווקא בגוף החומרי של יהודי, שמצד עצמו הוא "חומרי" ומגושם ואין בו שום מעלה, עד שהוא "נדמה בחומריותו לגופי אומות העולם", הרי הקשר שלו עם הקב"ה הוא אך ורק מצד הקב"ה, מפני שהקב"ה, בבחירתו החופשית, בחר בו. ולכן גם הביטול של הגוף אינו חלק מן "המציאות" שלו (כמו בנשמה שהביטול הוא הוא כל

נפשית מזעזעת "עשו כל אשר ביכולתכם" – "שבת שכולה משיח" לכל המשפחה, לאנשים נשים וטף, כדי להתוועד יחדיו לעודד ולחזק איש את רעהו וגם לטכס עצה כיצד מבצעים את "הדבר היחיד שנשאר בעבודת השליחות – לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש". ובוודאי ירגיש כל אחד ואחת זכות וחבה להשתתף בזה בגופו בנפשו ובממונו. נפעל ונפעיל באותה "עבודה יחידה

והדגיש שוב ושוב שזהו סדר העבודה בזמננו זה, העבודה הנדרשת כדי להביא את ההתגלות המלאה של המלך המשיח לעיני כל, "עשו כל אשר ביכולתכם" ואל תחכו דווקא לציוויים מפורשים – הרי הבן הנאמן לאביו מניח הצידה את כל החשבונות והשיקולים, גם אלו שמצד הקדושה, מוכן הוא לוותר גם על העולם-הזה וגם על העולם-הבא, על כל המעלות וכל העילוים, וגם אפילו על כל מציאותו כליל ("כברא דאשתדל בתר אבוי ואימיה..."), ובלבד שיתבצע רצונו של האב.

השאלה האם האב אמר זאת במפורש או לא, כלל אינה תופסת אצלו מקום. הוא אינו מחפש ללכת דווקא "על גשר של ברזל" ולהיות בטוח ש"הוא בסדר" ו"לא יבוא אליו בטענות" בכל מה שיעשה. הוא מוכן ברצון ובשמחה למסור את הכל, את כל הגשמיות ואת כל הרוחניות ואת כל המציאות ועצם המציאות – אל האב, אבינו מלכנו משיחנו שליט"א.

כאשר אנו מאחלים לעצמנו ולכולם ולכל אחד ואחת חג הפסח כשר ושמח, חג של חירות אמיתית, חירות מכל הדאגות בגשם וברוח, נזכור גם כי ה"חירות" שלנו צריכה להיות גם "חירות" מן ה"מציאות" ומכל ה"מציאות" שלנו, גם מ"מציאות" דקדושה, ואת זאת גופא "להכניס" אל תוך תוכה של ה"מציאות", שה"מציאות" עצמה תהיה מלאה וחדורה כל כולה באלקות ובביטול ובמסירות מוחלטת לאבינו מלכנו משיחנו שליט"א.

ובמיוחד למלא את משאת נפשו הטהורה לשמה הוא משליך חייו מנגד וקורא לנו לעשות כל אשר ביכולתנו – להביא את התגלותו המלאה לעיני כל בשר בגאולה האמיתית והשלימה.

ל שם כך, באם תתעכב עדיין ח"ו ההתגלות המלאה עד אז, מארגן "מטה משיח בארץ-הקודש", באותו יום, כ"ח בניסן, שחל השנה בשבת קודש, בו נמלא עשור (עשר שנים!!!) לאותה קריאה

וה"מציאות" שלנו אלא מצדו הוא. אבל מאידך, אפשר להיות חיילים מסורים ועבדים נאמנים, אבל זה לא "נכנס" בתוך המציאות שלנו, זהו כאילו "דבר נוסף על עצמותו", ולא כל-כך חלק מן המהות שלנו עצמנו, לא כל-כך של "התחתון מצד עצמו".

מגיע היום הבהיר י"א ניסן, ובפרט בהתחלת שנת המאה להולדת הרבי שליט"א,

– וכבר הוזכר בהזדמנות קודמת הסברו של הרבי שליט"א שאז, כאשר אוחזים ב"מאה", מתבטלים לגמרי כל המניעות והעיכובים ומתרוממים למעלה לגמרי מכל העולם ("עבר ובטל מן העולם"), מכל ההעלם והסתר -

ומזכיר לנו שגם אם אמנם "חיילי אדוננו" אנו, "חיילי הרבי משיח צדקנו", אבל עובדה זו צריכה "להיכנס", ואכן היא "נכנסת", לתוך ה"מציאות" שלנו, להרגיש אל הרבי שליט"א גם קירבה גלויה, כמו בן יחיד ואהוב אל אביו, לאהוב את הרבי גם באהבה בשרית גלויה, ולאהוב את מי שהאהוב אוהב – לאהוב כל יהודי, ולהשתדל ולרצות ולעשות אך ורק מה שהרבי אוהב ומה שהוא רוצה, לגרום לו אך ורק נחת רוח ותענוג.

ולא רק כעבד וכחייל, שאמנם הוא ממלא את כל הפקודות בדיוק ואפילו ברצון, אבל זה לא כל-כך ה"מציאות" שלו עצמו מצד עצמו, אלא שזה יהיה אכן ה"מציאות" שלנו מצד עצמנו דווקא.

ועד, כמאמר רז"ל "אשה כשרה עושה רצון בעלה" – לא זו בלבד שעושים את הפקודות וההוראות, אלא גם דברים שלא נאמרו במפורש ולא היה ציווי מפורש עליהם, אבל ברור שזהו אכן הרצון, אלא שכאן הרבי רוצה מאתנו שנעשה זאת מצד עצמנו דווקא, ללא ציווי מפורש – הרי מדובר כאן שמקיימים את הדברים לא רק כעבד וכחייל הממלא פקודות והוראות, אלא כבן אוהב ואהוב שכל תשוקתו לגרום נחת רוח לאביו. ובפרט כאשר האב והמלך גילה את רצונו

מגיע היום הבהיר י"א ניסן, ובפרט בהתחלת שנת המאה להולדת הרבי שליט"א, ומזכיר לנו שגם אם אמנם "חיילי אדוננו" אנו, "חיילי הרבי משיח צדקנו", אבל עובדה זו צריכה "להיכנס", ואכן היא "נכנסת", לתוך ה"מציאות" שלנו, להרגיש אל הרבי שליט"א גם קירבה גלויה, כמו בן יחיד ואהוב אל אביו

שנותרה", ונביא לכך ש"יכירו ויידעו כל יושבי תבל (כל העולם כולו, יהודים כמו גם לא יהודים) כי לך תיכרע כל ברך תישבע כל לשון. ויקבלו כולם עליהם את עול מלכותך, ותמלוך עליהם מהרה לעולם ועד, כי המלכות שלך היא, ולעולמי עד תמלוך בכבוד, ככתוב בתורתך ה' ימלוך לעולם ועד".

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

עוף, הודו, בקר ומוצריו הידוע בטיב ההכשר והמפורסם בטיב המוצר
 שחיטת ליובאוויטש, בהשגחת הרב ביסטריצקי שליט"א, ובפיקוח וטרינרי ברמה גבוהה

סופר חב"ד

משלוחים עד בית הלקוח ברוב חלקי הארץ
 להזמנות: 1-800-337-770, 06-6920-770, פקס: 06-6923361

יש הרבה מה לעשות בבטחון

שיחת קודש מופלאה מכ"ק אדמו"ר הרש"ב אודות עבודת הבטחון,
שנרשמה בגוכי"ק בנו, כ"ק אדמו"ר הרי"צ • בפירסום ראשון לרגל 81 שנים
להסתלקות הרבי הרש"ב ועלותו של הרבי הרי"צ לכס הנשיאות

גיויס ניט צוא טראָגין דערפון, ואָרעם עס
ועט דאָך זאָיין אַט אזוי ויא עס דאַרף זאָיין,
נאָר דעם אַנדער פאַל ויל ער דאָך בשו"א ניט.
למשל איינער דאַרף צוא יענער שעה צאָלין
איינעם געלט, און דיא געלט אַט ער שיים אָן
גיגרייט, יעמולט איז ער דאָך גיויס רוהיג,
און דעם אַנדער פאַל פון ניט צאָלין ויל ער
דאָך בשו"א וענין ניט.

וכמו"כ בע' הבטחון הגם ער האָט ניט איז
[ער] אייך רוהיג, און עס מאַכט אין עם קיין
שום הוזה ניט, און דער אַנדער פאַל ויל ער
כלל ניט ליידין, רק ער האָפט להשי"ת אז ער
ועט גיויס העלפין, היינו אז ער האָט קיין שום
זאָך און קיין שום יסוד ניט, ניט קיין הבטחה
פון אימעצין והדומה, רק הבטחון הוא שאינו
פועל עליו שום הוזה פנימי, והבטחון חזק
כ"כ כמו אצל זה שמונת אצלו הכל במזומן
ממש. וסיים בטחון באמת איז גאָר אַגרייסע
עבודה טאַקע אַגרייסע.

בס"ד.

בענין הבטחון שהוא למעלה מן הזמן
ולמעלה מן המקום, ובטחון הוא שבטוח
בהשי"ת שבודאי יהי" כן, והגם שאין לו ע"ז
שום מקום, ער האָט אייך דערוף קיין אַרט
ניט, ער פאַרשטייט ניט ויא קען דאָס זאָיין,
הן מצד מעשיו, והן מצד תפלתו, וגם אינו
מצד עצם דיא זאָך אייך ואָס ער דאַרף האָבין,
כ"א הבטחון הוא בהשי"ת לבדו מצד כחו
ויכולתו, ועוד זאת שאינו מגיע לו, עס דער
לאַיינגט עם ניט, היינו עס רירט עם ניט אָן,
אז ער זאָל זאָיין דערפון צוטראָגין, הגם דעם
אַנדער פאַל ויל ער זייער ניט בשו"א ניט,
ומ"מ צוא רירט בהוזה פנימי איז ער ניט, ער
רעכונט דורך אויסי אז מן הסתם יעזור השי"ת
ואָרעם אַנדערש קען דאָך ניט זאָיין.

ועד"מ אז איינער דאַרף עפעס, און דאַרף
דיא זאָך זאָל זאָיין באופן כוה וכוה, ובכחו איז
אז זאָל זאָיין אזוי איז יעמולט איז ער דאָך

**אין לו שום דבר ושום
יסוד להשען עליו, לא
הבטחה ממישהו
והדומה, רק הבטחון
הוא הפועל שלא
יהיה לו כל הזזה
פנימית [של טרדה]
מהענין, והבטחון חזק
כל כך כמו אצל זה
שמונת אצלו הכל
במזומן ממש**

תרגום מאידית

בסייד.

בענין הבטחון שהוא למעלה מן הזמן ולמעלה מן המקום, ובטחון הוא שבטוח בהשייטת שבודאי יהיי כן, והגם שאין לו על זה שום מקום, אין הוא מבין איד זה יכול להיות, הן מצד מעשיו, והן מצד תפלתו, וגם אינו [אפשרי] מצד עצם הדבר אותו הוא צריך, כי אם הבטחון הוא בהשייטת לבדו מצד כחו ויכולתו, ועוד זאת שאינו מגיע לו, היינו שלא נוגע לו כלל כל העניין להיות טרוד מזה, הגם שבאפשרות השניה איננו חפץ בשום אופן, ומכל מקום שהדבר יהיה נוגע לו בהזזה פנימית זאת לא, הוא חושב בהחלט אשר מן הסתם יעזור השייטת היות שאחרת הרי לא יכול להיות.

ועל דרך משל כשאחד צריך משהו, וצריך שהדבר יהיה באופן כזה וכזה, ובכחו שכן יהיה הרי אז בודאי שאינו טרוד מכך, משום שבודאי יהיה כפי שצריך להיות, רק אשר באופן השני איננו רוצה בשום אופן. למשל אחד צריך בשעה מסויימת לשלם למישהו כסף, ויש לו את הכסף כבר מוכן, אזי הוא בודאי רגוע, ובאופן השני שלא לשלם איננו רוצה בשום אופן וענין.

וכמו כן בענין הבטחון הגם שאין לו [את הכסף] הוא רגוע, והדבר לא פועל בו שום הזזה, ובאופן השני אינו רוצה וחפץ כלל, רק הוא מקוה להשייטת שבודאי יעזור, היינו שאין לו שום דבר ושום יסוד להשען עליו, לא הבטחה ממישהו והדומה, רק הבטחון הוא הפועל שלא יהיה לו כל הזזה פנימית [של טרדה] מהענין, והבטחון חזק כל כך כמו אצל זה שמונח אצלו הכל במזומן ממש. וסיים: בטחון באמת איז גאָר אַגרייסע עבודה טאַקע אַגרייסע [=בטחון הוא באמת עבודה גדולה מאוד. אכן גדולה].

היב

בענין הבטחון שהוא מעלה מן הזמן ומעלה מן המקום, ובטחון הוא שבטוח בהשייטת שבודאי יהיי כן, והגם שאין לו על זה שום מקום, אין הוא מבין איד זה יכול להיות, הן מצד מעשיו, והן מצד תפלתו, וגם אינו [אפשרי] מצד עצם הדבר אותו הוא צריך, כי אם הבטחון הוא בהשייטת לבדו מצד כחו ויכולתו, ועוד זאת שאינו מגיע לו, היינו שלא נוגע לו כלל כל העניין להיות טרוד מזה, הגם שבאפשרות השניה איננו חפץ בשום אופן, ומכל מקום שהדבר יהיה נוגע לו בהזזה פנימית זאת לא, הוא חושב בהחלט אשר מן הסתם יעזור השייטת היות שאחרת הרי לא יכול להיות.

289-9607 (03)

זהו מספר הטלפון של מחלקת החדשות שלנו בארץ הקודש

הקשי עלך אדואלס כולו

חשיפה

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח - עורכו של:

קודם "התורה"

אשר לא ידעו כל השנים
אודות מעורבותו של כ"ק אדמו"ר
מלך המשיח בעריכת קובץ "התמים"
שיצא לאור בווארשא. עבודתו של הרבי בעריכת
ה"התמים" היתה נסתרת לא רק מקהל החסידים
הרחב, אלא אף מהעוסקים בעריכת ה"התמים"
- וכפי שהתבטא לאחרונה הרה"ח ר'
שניאור זלמן גורארי - שזכה להתעסק
בהדפסת הקובץ התמים - שנעלמה ממנו עד
עתה מעורבותו של הרבי מלך המשיח בזה.
רק לאחרונה, עם פרסום אגרות כ"ק
אדמו"ר מהוריי"צ לחתנו כ"ק אדמו"ר מה"מ
ובתו הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא ע"ה -
נדפסו ביאגרות קודשי חלק טו, שנדפס לאחרונה
- התגלתה מעורבותו הגדולה בעריכת קובץ זה.
הדבר התנהל בערוץ ישיר ובלעדי בינו ובין כ"ק
חמיו אדמו"ר הריי"צ, מבלי שאיש יידע מכך.
באגרת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נייע לבתו
הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא ע"ה, מיום
א' כ"ב סיון תרצ"ה (נדפסה לאחרונה ביאגרות
קודשי חלק טו ע" שו) כותב (תרגום חפשי
מאדיש):
בעזה"י על-ידי העבודה וההתענינות
מאישך הנכבד חתני יקירי וחביבי הרב יודפס
בקרב גליון מאוד חשוב בשם "התמים",
עורכים על הנייר יהיו אחרים, אבל כל
העבודה היא שלו, בלי עין הרע אברך מאוד
מאוד חשוב.
הרבי הריי"צ שלח לו את כל החומר של
הקובץ כולל רשימותיו ואגרותיו על-מנת
שיבקרן ויתקנם. ראה בפרטיות באגרות שנדפסו
באגרות קודש שם.

התמים והתמים אשר לא ידעו כל השנים
אודות מעורבותו של כ"ק אדמו"ר
מלך המשיח בעריכת קובץ "התמים"
שיצא לאור בווארשא. עבודתו של הרבי בעריכת
ה"התמים" היתה נסתרת לא רק מקהל החסידים
הרחב, אלא אף מהעוסקים בעריכת ה"התמים"
- וכפי שהתבטא לאחרונה הרה"ח ר'
שניאור זלמן גורארי - שזכה להתעסק
בהדפסת הקובץ התמים - שנעלמה ממנו עד
עתה מעורבותו של הרבי מלך המשיח בזה.
רק לאחרונה, עם פרסום אגרות כ"ק
אדמו"ר מהוריי"צ לחתנו כ"ק אדמו"ר מה"מ
ובתו הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא ע"ה -
נדפסו ביאגרות קודשי חלק טו, שנדפס לאחרונה
- התגלתה מעורבותו הגדולה בעריכת קובץ זה.
הדבר התנהל בערוץ ישיר ובלעדי בינו ובין כ"ק
חמיו אדמו"ר הריי"צ, מבלי שאיש יידע מכך.
באגרת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נייע לבתו
הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא ע"ה, מיום
א' כ"ב סיון תרצ"ה (נדפסה לאחרונה ביאגרות
קודשי חלק טו ע" שו) כותב (תרגום חפשי
מאדיש):
בעזה"י על-ידי העבודה וההתענינות
מאישך הנכבד חתני יקירי וחביבי הרב יודפס
בקרב גליון מאוד חשוב בשם "התמים",
עורכים על הנייר יהיו אחרים, אבל כל
העבודה היא שלו, בלי עין הרע אברך מאוד
מאוד חשוב.
הרבי הריי"צ שלח לו את כל החומר של
הקובץ כולל רשימותיו ואגרותיו על-מנת
שיבקרן ויתקנם. ראה בפרטיות באגרות שנדפסו
באגרות קודש שם.

